

Sygn. akt III S 119/19

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Andrzej Dyrda (spr.)

Sędziowie: SO Henryk Brzyżkiewicz

SO Artur Żymełka

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2019r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi T. Z.

z udziałem Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...)

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy

w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie o sygn. akt I Co 1091/18 Sądu Rejonowego w (...)

postanawia :

- 1. stwierdzić, że w postępowaniu sądowym toczącym się przed Sądem Rejonowym w (...) w sprawie o sygn. akt I Co 1091/18 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznać skarżącemu od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...) kwotę 2.000 (dwa tysiące) złotych;**
- 3. nakazać Sądowi Rejonowemu w (...) niezwłoczne podjęcie czynności procesowych najpóźniej w terminie 2 tygodni od daty zwrotu akt sądowych do Sądu Rejonowego w (...) przez Sąd Okręgowy w Gliwicach;**
- 4. oddalić skargę w pozostałym zakresie;**
- 5. zasądzić od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w (...) na rzecz skarżącego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego;**
- 6. zwrócić skarżącemu kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem opłaty od skargi.**

SSO Artur Żymełka SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz

UZASADNIENIE

Skarżący T. Z. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, w której żądał: stwierdzenia przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w (...) (w sprawie o sygn. akt I Co 1091/18) oraz przyznania mu kwoty 6.000 zł, a także nakazanie Sądowi Rejonowemu w (...) podjęcie czynności zmierzających do rozpoznania skargi na postanowienie komornika.

Skarb Państwa – Prezes Sadu Rejonowego w (...), zgłaszając swój udział w sprawie, wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy, na podstawie akt o sygn. I Co 1091/18 Sądu Rejonowego w (...), ustalił następujący przebieg postępowania.

7 czerwca 2018r. do Sądu Rejonowego w (...) wpłynęła skarga na czynności komornika sądowego.

Zarządzeniem z 21 czerwca 2018r. akta sprawy przedłożono asystentowi sędziego celem sporządzenia projektu orzeczenia w terminie 7 dni.

Akta zwrócono sędziemu 24 lipca 2018r.

Zarządzeniem z 25 lipca 2018r. zobowiązano do ustalenia w Sekcji Finansowej czy wpłynęła opłata od skargi.

Zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity: Dz.U. z 2018r. poz. 75) przewlekłość postępowania zachodzi wtedy, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Badanie, czy w konkretnej sprawie nastąpiła zwłoka w jej rozpoznaniu musi uwzględniać ustalenie rozsądnego terminu postępowania w oparciu o wszystkie okoliczności danej sprawy oraz w oparciu o następujące kryteria: złożoność sprawy, postępowanie samego skarżącego i właściwych organów, jak również znaczenie przedmiotu postępowania dla skarżącego (porównaj: wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 stycznia 2013r., (...); wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 25 września 2012r., (...); decyzja Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 29 maja 2012r., (...), wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 stycznia 2013r., (...)).

Zwrócić należy uwagę, że zbędną zwłoką nie jest każdy upływ czasu, ale dopiero nadmierne odstępstwo od czasu zwykle koniecznego dla wykonania określonych czynności, dlatego przewlekłość postępowania zachodzi wówczas, gdy zwłoka w czynnościach jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2013r. (...) 3/13, postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 10 stycznia 2013r. sygn. akt II S 33/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 23 listopada 2010r. sygn. akt II S 28/10; postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 2 września 2015r., II S 18/15).

Ustawa nie określa przeciętnego czasu oczekiwania na rozpatrzenie sprawy. W judykaturze zasadniczo za przewlekłe uznaje się postępowanie trwające ponad 12 miesięcy, (porównaj: postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 lipca 2006 r., I (...) 64/06 i z dnia 24 lipca 2008 r., (...) 20/08 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 r., (...) 96/05), co ma swoją podstawę w domniemaniu ustawowym ustalonym art. 14 w/w ustawy. Wskazać przy tym należy, że samo przekroczenie wskazanego terminu, co niewątpliwie ma miejsce w analizowanej sprawie wszczętej w marcu 2014r., nie prowadzi do automatyzmu wyrażającego się stwierdzeniem przewlekłości, gdyż uwzględnić należy nadto terminowość i celowość podejmowanych czynności. Zatem, w świetle utrwalonego orzecznictwa, o przewlekłości postępowania nie decyduje ogólny czas trwania postępowania ani też odczucia skarżącego, a jedynie taki przypadek, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne do jej wyjaśnienia, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, ale także charakter sprawy, zachowanie strony, a w szczególności strony, która zarzuca przewlekłość postępowania. (porównaj: postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 lipca 2013r., (...) 9/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2013 r. (...) 1/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2012r., (...) 8/12).

Przewlekłość postępowania musi być nadto następstwem okoliczności, które pozostają w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością organu prowadzącego postępowanie. Tym samym, jeżeli zwłoka wynika z zachowania

strony, uczestników postępowania lub innych organów, na które organ prowadzący postępowanie nie ma wpływu, a równocześnie podejmuje on skutecznie działania dyscyplinujące i naprawcze, zmierzające do jak najszybszego zakończenia sprawy, to brak jest podstaw do stwierdzenia w takich okolicznościach o naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 maja 2013r., I ACa 36/13).

Nie można również pominąć tzw. czynnika ludzkiego. Pomimo, iż sąd ma obowiązek rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki wszystkich wniesionych spraw, nie można całkowicie abstrahować od obciążenia sędziego pracą, jak również pomijać realia funkcjonowania sądów, na które to realia składa się przede wszystkim ilość i rodzajowość rozpoznawanych spraw, ale też charakter podejmowanych przez sądy czynności, za którymi stoją interesy konkretnych podmiotów i które tym samym wymagają analizy, namysłu i rozważań. (postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 10 stycznia 2013r. II S 33/12; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 maja 2013r., III S 5/13).

Przenosząc wskazane powyżej rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy uznać należało, że zaistniały podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania sądowego w przedmiotowej sprawie. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało zainicjowane 7 czerwca 2018r. W niniejszym postępowaniu występowało zatem wskazane powyżej domniemanie przewlekłości. Nie sposób uznać, aby sposób procedowania w niniejszej sprawie nie był przewlekły. Wskazać bowiem należy, że od lipca 2018r. w sprawie nie podjęto żadnych czynności. Okoliczność ta jest o tyle istotna, że ostateczna czynność w sprawie miała charakter czynności technicznej, a jej wykonanie wymagało upływu 6 miesięcy.

Wskazane powyżej okoliczności wskazują zatem, że postępowanie w niniejszej sprawie, trwa dłużej niż jest to konieczne do rozpoznania sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego, odpowiednia suma pieniężna wyraża się kwotą 2.000 zł. Określając wysokość przyznanej skarżącemu sumy pieniężnej Sąd Okręgowy miał na względzie czas trwania stwierdzonej przewlekłości postępowania, jak również przesłanki wskazane w art. 2 ust. 2 ustawy, a w szczególności charakter sprawy, stopień jej zawikłania i znaczenie dla skarżącego, a także wartość przedmiotu sporu.

W niniejszej sprawie skarżący jest dłużnikiem. Egzekucja odnosi się do świadczenia pieniężnego o wartości (łącznie) 18.708,96 zł. Uwzględniając zatem te okoliczności, jak również to, że ze względu na funkcję „zadośćuczynienia” odpowiednia suma pieniężna nie może być podstawą wzbogacenia, czy też zastępczego uzyskania dochodzonego roszczenia, Sąd Okręgowy uznał, że żądanie przyznania kwoty w wysokości wyższej aniżeli 2.000 złotych, stanowiłoby źródło nieuzasadnionego wzbogacenia dla dłużnika, tym bardziej uwzględniając rolę skarżącego w niniejszym postępowaniu egzekucyjnym.

Wobec wskazanych powyżej okoliczności, zobowiązano Sąd Rejonowy do niezwłocznego podjęcia czynności zmierzających do rozpoznania skargi, tym bardziej, że na obecną chwilę, zobowiązano wyłącznie skarżącego do uiszczenia opłaty od skargi.

Sąd Okręgowy, biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, uznał, iż skarga zasługuje na uwzględnienie i na mocy art. 12 ust. 2 ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, orzekł jak w sentencji, natomiast na podstawie art. 12 ust. 3 w/w ustawy wydano zalecenie opisane w punkcie 3 postanowienia . O sumie pieniężnej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 12 ust. 4 w/w ustawy.

Na podstawie art. 17 ust. w/w ustawy nakazano zwrócić skarżącej opłatę od skargi.

Wobec wniesienia skargi przez nieprofesjonalnego pełnomocnika skarżącej nie było podstaw do zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania albowiem poniesione przez nią koszty tego

postępowania zostały im zwrócone z mocy uregulowania ustawowego, o czym orzeczono w punkcie 4 postanowienia.

SSO Artur Żymelka SSO Andrzej Dyrda SSO Henryk Brzyżkiewicz